

Milan Koch

Slovenské básně /1970/

Slovensko, Slovensko

Slováci ožili
staré domy vyhořely
vlak zhluboka oddychuje jiskry
a těžce se sune po příkrých stráních
k hranicím slunce
Financi salutují větru
Na březích Váhu jsou připraveny rakve pro kapry
Mlýnské kameny se rozpustily v denním světle
Z meruněk opadávají květy
Velká kostra mamuta překročila Hron
Slováci ožili
Tichou dolinou gondoly houpají se větrem
a zelené Polky mávají šátky u státních kamenů
Přes Černé sedlo na Kolový štít rozestavuje
vrchní číšník sklenice malinovky
Nad Tatrou štourá prstem báječný netvor
pestře zabarvený skřivan zahraničí
hrubá vlněná látka
česnek zubních kartáčků
a chce Slovákům odnést Lomnický štít
Ó Slovensko
vrátím se a poděkuji ti
za růžového cvrčka a bílou zlatoklasou ovci
za precizní skleněné oči
za kamarády které jsi mi darovalo
za skalp
který jsem pověsil na zed' z neprostupitelné hlíny
a později jej použil jako plomby do poezie
Ó Slovensko
vrátím se a poděkuji ti
ty vzdychneš
a podáš mi srdce náměsíčníkovo
dva drozdi vzlétnou a sednou si na tvé přehradě
Ó Slovensko Slovensko
ty jsi strom
obláčky kouře
bavlny a krému
Vrcholky kopců se odrážejí v mravenčím protektorátu
Mozek rozmačkaných pražců přikrývá
kamení naspů
Skalnaté nebe hučí nad železničními kilometrovníky
Mlčící ohniví čoklové růží schovávají
za zády rýče na obložené chlebičky
Stíny bublin nese zobák strachu pod koleje do tunelu
Noční skřeky v chaosu oznamují trpělivost
Jen jednou jsem strčil do ohně
Ó Slovensko
vracím se a dívám se na tvé sloupy podél silnic
vracím se a dávám ti kytičku
z červenomodrobílých azalek a jiřin a bramboříků

odříznutých žiletkou z černého pudru samoty
politého kolínskou vodou
Všemučemus mě život naučil
domov je přestupní stanice
Mám náladu tě konzumovat
Ó Slovensko
vracím se sám abych tě objal
už to přichází
začíná den
Rychlík se žene nad Váhem
já jsem vyrajcovanej
protože se vracím
protěž života se nikdy nevrací ale
Rychlík se ale žene dál ránem
vykláním se z okna
vrcholky kopců se zase zrcadlí na hladině
proud vzduchu
myšlenka do očí
tma... tunel
lidé přibuchují okýnka
světlo
jsme z toho venku
po silnici se žene bourák s rozžatými parkovacími světly
na trati se pracuje
Máme volno svítí zelená
píšťalka
svištíme dál
Ó k tobě Ó Slovensko
vracím se abych si zase dal práska
vracím se sám
tentokrát
kamarádi leží na tvých vrcholcích
a světlo hvězd jejich oči už nikdy
neroztrhá

Ztracená ovce

Pod uschlým borůvkám se krčím
já ztracený zemědělský produkt
dočista zapomenutý
nad pastvinou lásky
jen před Bohem se krčím
já ztracená ovce
teď poustevničím
v azurném tichu samotu rodím
a studenými pisky trhám trsy zelené mlhy

Vidím své sestry jak čekají v ohradě
s blátem pod břichem
než je podojí
vysoké gumové rukavice pastevců
vidím že i ty na mě dočista zapomněly –
choulí se k sobě v ohradě
strkají do sebe a olizují bílé hroudy soli
nescházím jim
basista na nebi zadržuje tóny
a já dychtím se tam vrátit
do té domovské ohrady
přitisknout se k některé z nich
tak aby věděly že ještě existuji
že jsem byla a že jsem
strašně po tom toužím
ó jaká slast nechat se uhodit holí do hřbetu
od vrchního ovčáka dřevěnou sukovicí
ó jaká slast
v noci se bát medvěda spolu s ostatními ovce
bát se a přitom vědět že šedivá špuntovka ho nepřipustí

Stále zřetelněji vidím
když se tak koukám večer dolů na světla ve vesnici
že už mi nikdo nepoplácá po vemeni
že už mě ovčácký pes nemůže pronásledovat
a i když mě viděl uteče před mýma neviditelnými očima

Moji vlnu už nikdo neostříhá
táhne se za mnou po vlhkém svahu Borišova
je černá a smutná

Sháním se marně po své matce
zbytečně očekávám berana

Jsem zbloudilá ovce
pomalu divoká
hory mě pohlcují
pomalu stárnu
Přijde sníh a moje vlna zledovatí smrtí
Vlci mě odtáhnou na konec slunce

Jsem zvědavá jen jestli i ovce přijdou do pekla nebo do nebe
To by znamenalo nazpět se vrátit na Zem se vrátit
kde se shledám se svým stádem

já nepokojná
ztracená ovce se svým polojemnovlnným proviněním

Krajiny

I.

Pozoruji oleje staré sto let
a snad ještě od starších mistrů malované
v podvečerní krajině nad nepálskou dolinou
a vidím jak je bere v podpaží
Fridrich Nietzsche v pruhovaném tričku
s vycpanými rameny
jak je oprašuje za bludným balvanem
koženou šňůrou Flexaretu
když stoupají páry v kruzích
z pyramidy ploské
kolem kolem jeho kníru
a jak je stahuje po svém zániku každý den
do dolíku v posteli
do perutí hotelu
Pod Střeleným kánětem

II.

Z vůně paprsků a rosy
na posedu nad Rokošem
Ludovít Štúr sedí světem opuštěný
nad jehličím Rozžehnaní houpá nohama
slintá tužku inkoustem
kouká do mapy –
prstem v ní loví budoucnost slovanstva
a píše své Dumky večerní
Obloha se za ním nalévá azurným benzínem od Nitry
Poštolky mizí v dutých otvorech hvozdů šera
Náhončí tleskají v úvalech květů
Odněkud sem dolehlo klapnutí uzávěru
snad ze Zoboru

Potom houkl výstřel
Dunaji Dunaji vojsko za vojskem se valí
Nevolnictví bylo zrušeno
Zpěvy a písně podlehly zranění

III.

Z výšin oblačných
padá
Pevný límec letky
zřejmě jedlý dorostenec
chlebem a solí dobíjí úspěšonu věc
štáb ztráty
den jenž měl býti nejšťastnější legií
Z výšin oblačných cár slávy
padá
ten jenž měl býti nejšťastnějším
na rožni vojenského pláště
skonává
Milan Rastislav Štefánik

4. května 1919

- byl jsem československým ministrem války
vyrývá do trosky letadla
ohořelým nehtem

Milan Rastislav Štefánik

Visutá rohož smrti

Skřivani prolétají větrem
Jen předsevzetí tu zůstává
ukryto mezi fialkami upálené vůně
Potok obrací modré světlo v zeleň
a zářivá flétna tříští se o koryto
Pěna se houpá v zátočinách jak kyslá smetana
a do obzoru nad ní visí lávky jak máry
bez smutečných hostů
Kam jsi zmizela prudká náhodo?
Cos tu pohledával?
Kam ses zasil?
zpívají na mělčině létající ryby
Z křivule vesnice
po cestě zbarvené kamením dopoledne
jde co noha nohu mine za nohou
ohnivě bílý kůň
vyzáblá harfa náhody
a za žebro starý slepec se jí drží
hubenou rukou
druhou si kosu přidrží
na strašlivém hrbu bytí
Když míjí neznámé chodce
kteří mu slušně dobrého dne přejí
neodpovídá
jen nasucho polyká vzduch zmizelého světa
a oči se mu propadají do ofsajdu
ve tmou jeho vrásčité tváře
Vzduch se chvěje vzrušeným šepotáním větru
Nad dřevěnými domky vybuchují bubliny páry
Jediný zvon v dřevěné kapli vyzvání umíráček
žel
jen ženy v suknicích černého sena
dřevěnými motykami okopávají žalm
za zemřelého
znalce rostlin

Trochu jako komedianti

Obrovskou pětiúhelníkovou Matici slovenskou
zašroubovávali tři pilní matičkáři
do lokomotivy
vyběhaným francouzákem
ji zatáhli nadoraz
A potom fofrovali s kladivem
A potom ji odsekávali kuželovým majzlíkem velikášství
a jedna kombinéza šla pod ní rukou
 ukroutila ji
 a držela proti světlu
 nevěda co s ní počít skrz závity
 na hvězdy hledela
 dokud jí nevypadla mezi ztrouchnivělé
 pračce pod vagóny
 kde ji pomohli nadržení cestující
 ze shora ji posrali fondem

Obsah

Slovensko, Slovensko	1
Ztracená ovce	3
Krajiny.....	5
Visutá rohož smrti	7
Trochu jako komedianti	8

Tento soubor je volně k užití pro osobní a studijní účely. Komerční šíření zakázáno. Další texty z pozůstalosti Milana Kocha a ediční poznámku naleznete na stránkách Libri Prohibiti www.libpro.cz. Pokud jste v těchto textech objevili nějakou chybu, prosíme, obraťte se na editora e-mailem ondra.hornik@gmail.com.

Tento výstup vznikl v rámci zastřešujícího projektu »Paměť jazyka, svědectví literatury: analýzy literárního a lingvistického prostoru napříč žánry a kontexty«, projektu »Příprava vydání díla Milana Kocha« řešeného na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy z prostředků Specifického vysokoškolského výzkumu na rok 2016.

© Milan Koch, 2016

© Bc. Ondřej Horník, student Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, 2016